

**KANCELARIA
SENATU**

BIURO LEGISLACYJNE

Warszawa, dnia 16 marca 2022 r.

**Opinia do ustawy o obronie Ojczyzny
(druk nr 666)**

I. Cel i przedmiot ustawy

1. Uchwalona przez Sejm w dniu 11 marca 2022 r. ustawa o obronie Ojczyzny, określana dalej jako „opiniowana ustawa”, ma na celu – według deklaracji zawartej w uzasadnieniu jej projektu (str. 1) – „skodyfikowanie, znajdujących się dotychczas w różnych ustawach, przepisów prawa wojskowego”, co „wpisuje się w przyjętą w Ministerstwie Obrony Narodowej koncepcję kodyfikacji przepisów dotyczących obronności kraju oraz służby wojskowej *sensu largo*”.

2. Przedmiotem opiniowanej ustawy jest określenie przede wszystkim:

- 1) zakresu podmiotowego obowiązku obrony Ojczyzny – podlega mu obywatel polski zdolny ze względu na wiek i stan zdrowia do wykonywania tego obowiązku, z tym że obywatel polski będący równocześnie obywatelem innego państwa nie podlega obowiązkowi obrony, jeżeli stale zamieszkuje poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) zakresu przedmiotowego obowiązku obrony Ojczyzny – obejmuje on pełnienie służby wojskowej, wykonywanie obowiązków wynikających z nadanych przydziałów mobilizacyjnych i pracowniczych przydziałów mobilizacyjnych, pełnienie służby w jednostkach zmilitaryzowanych oraz wykonywanie świadczeń na rzecz obrony;

- 3) zadań Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, którymi są: ich rodzaje (tj. Wojska Lądowe, Siły Powietrzne, Marynarka Wojenna, Wojska Specjalne oraz Wojska Obrony Terytorialnej), Żandarmeria Wojskowa jako wyodrębniona i wyspecjalizowana służba oraz Wojska Obrony Cyberprzestrzeni, a w przypadku ogłoszenia powszechnej lub częściowej mobilizacji oraz w czasie wojny – również Służba Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służba Wywiadu Wojskowego;
- 4) zadań organów obrony narodowej, którymi są: Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, Rada Ministrów, Minister Obrony Narodowej, Naczelny Dowódca Sił Zbrojnych, wojewodowie, Szef Centralnego Wojskowego Centrum Rekrutacji oraz szefowie wojskowych centrów rekrutacji;
- 5) zasad programowania rozwoju Sił Zbrojnych przez:
  - a) Radę Ministrów, która – uwzględniając potrzeby obronne Rzeczypospolitej Polskiej – co 4 lata określa, po zasięgnięciu opinii komisji sejmowej właściwej w sprawach obrony państwa, szczegółowe kierunki przebudowy i modernizacji technicznej Sił Zbrojnych na kolejny 15letni okres planistyczny, stosownie do zasad planowania obronnego w Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego,
  - b) Ministra Obrony Narodowej, który – na podstawie szczegółowych kierunków przebudowy i modernizacji technicznej Sił Zbrojnych oraz stosownie do zasad planowania obronnego w Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego – wprowadza, w drodze zarządzenia, program rozwoju Sił Zbrojnych, po zasięgnięciu opinii komisji sejmowej właściwej w sprawach obrony państwa;
- 6) zasad finansowania rozwoju Sił Zbrojnych poprzez:
  - a) budżet państwa – w wysokości nie niższej niż 3% produktu krajowego brutto (w roku 2022 – 2,2% produktu krajowego brutto),
  - b) Fundusz Wsparcia Sił Zbrojnych utworzony w Banku Gospodarstwa Krajowego,
  - c) zbywanie akcji lub udziałów spółek przemysłowego potencjału obronnego;
- 7) rodzajów służby wojskowej;
- 8) zasad powoływania do służby wojskowej, jej przebiegu i zasad zwalniania z tej służby;
- 9) uprawnień i obowiązków służbowych żołnierzy;
- 10) zasad otrzymywania uposażenia i innych świadczeń przez żołnierzy;
- 11) zakresu świadczeń odszkodowawczych pozostających w związku ze służbą wojskową;

- 12) zasad pełnienia służby wojskowej w razie ogłoszenia mobilizacji, stanu wojennego oraz w czasie wojny;
- 13) innych form spełniania obowiązku obrony Ojczyzny;
- 14) sposobu ustalania jednostek przewidzianych do militaryzacji, właściwości organów w tym zakresie oraz zasad pełnienia służby w jednostkach zmilitaryzowanych;
- 15) właściwości organów w sprawach wnioskowania o uznanie obiektu za szczególnie ważny dla bezpieczeństwa lub obronności państwa;
- 16) zakresu świadczeń na rzecz obrony;
- 17) zasad realizacji przez przedsiębiorców zadań na rzecz Sił Zbrojnych;
- 18) zasad i trybu:
  - a) zniesienia szefów wojewódzkich sztabów wojskowych oraz wojskowych komendantów uzupełnień, a także likwidacji Centralnej Wojskowej Pracowni Psychologicznej oraz wojskowych pracowni psychologicznych,
  - b) utworzenia Centralnego Wojskowego Centrum Rekrutacji oraz wojskowych centrów rekrutacji.

3. Wejście w życie opiniowanej ustawy będzie skutkowało utratą mocy obowiązującej 14 ustaw, zwłaszcza:

- 1) ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) ustawy z dnia 17 grudnia 1974 r. o uposażeniu żołnierzy niezawodowych;
- 3) ustawy z dnia 25 maja 2001 r. o przebudowie i modernizacji technicznej oraz finansowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej;
- 4) ustawy z dnia 23 sierpnia 2001 r. o organizowaniu zadań na rzecz obronności państwa realizowanych przez przedsiębiorców;
- 5) ustawy z dnia 11 kwietnia 2003 r. o świadczeniach odszkodowawczych przysługujących w razie wypadków i chorób pozostających w związku ze służbą wojskową;
- 6) ustawy z dnia 11 września 2003 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych;
- 7) ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o służbie zastępczej;
- 8) ustawy z dnia 9 października 2009 r. o dyscyplinie wojskowej.

II. Przebieg prac legislacyjnych

Opiniowana ustawa została uchwalona w oparciu o projekt wniesiony do Sejmu przez Radę Ministrów w dniu 28 lutego 2022 r. (druk sejmowy nr 2052). W dniu 3 marca 2022 r., po odbyciu pierwszego czytania, Sejm skierował projekt opiniowanej ustawy do Komisji Obrony Narodowej w celu rozpatrzenia. Komisja Obrony Narodowej przedstawiła sprawozdanie o projekcie opiniowanej ustawy w dniu 10 marca 2022 r. (druk sejmowy nr 2079). Podczas drugiego czytania projektu opiniowanej ustawy w dniu 11 marca 2022 r. zgłoszono do niego 65 poprawek (druk sejmowy nr 2079–A), z których 13 zostało przyjętych przez Sejm podczas trzeciego czytania. W toku sejmowego postępowania legislacyjnego nie dokonano w projekcie opiniowanej ustawy zmian, które zmieniałyby jego meritum w sposób znaczący.

III. Uwagi ogólne

1. Unormowania przewidziane w opiniowanej ustawie oddziałują bezpośrednio na sytuację prawną, organizacyjną i finansową jednostek samorządu terytorialnego, przy czym z informacji podanych w pkt 6 oceny skutków regulacji (druk sejmowy nr 2052) wynika, że skutkiem jej wejścia w życie będzie ubytek w dochodach jednostek samorządu terytorialnego w wysokości 0,7 mln zł rocznie „w związku z ujęciem Agencji Mienia Wojskowego w ustawie z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1800, z późn. zm.) jako zwolnionej z podatku CIT” (str. 8). Implikowało to obowiązek przedstawienia projektu opiniowanej ustawy Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego, czego – jak wynika z oceny skutków regulacji – nie uczyniono. Tymczasem zgodnie z przepisami art. 3 pkt 5 oraz art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 6 maja 2005 r. o Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego oraz o przedstawicielach Rzeczypospolitej Polskiej w Komitecie Regionów Unii Europejskiej do jej zadań należy „opiniowanie projektów aktów normatywnych, programów i innych dokumentów rządowych dotyczących problematyki samorządu terytorialnego, w tym także określających relacje pomiędzy samorządem terytorialnym a innymi organami administracji publicznej”, a członkowie Rady Ministrów są obowiązani do przedstawiania temu

podmiotowi w celu zaopiniowania „projektów aktów normatywnych, programów i innych dokumentów rządowych dotyczących problematyki samorządu terytorialnego (...) wraz z prognozą ich skutków finansowych”. Podkreślenia wymaga, że w świetle konstytucyjnej hierarchii źródeł prawa nie jest uprawnione niedochowanie tego wymogu z powołaniem się na zastosowanie w rządowym procesie legislacyjnym odrębnego trybu postępowania, o którym mowa w rozdziale 8 działu III Regulaminu pracy Rady Ministrów – przepisy uchwały Rady Ministrów (aktu normatywnego o charakterze wewnętrznym) nie wyłączają obowiązków określonych w przepisach ustawy. Brak realizacji obowiązku przedstawienia projektu opiniowanej ustawy Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego należy traktować jako „uchybiecie trybowi legislacyjnemu – o ustawowej genezie (z punktu widzenia kontroli konstytucyjności tego rodzaju uchybiecie podlega ocenie zgodności art. 2 Konstytucji)”¹. „Ustawowy obowiązek opiniowania (...) nie jest wymogiem konstytucyjnie określonego trybu legislacyjnego, jakkolwiek uchybiecie mu jest nieprawidłowością (zob. wyrok TK z 14 października 2009 r., sygn. Kp 4/09, OTK ZU nr 9/A/2009, poz. 134).”², przy czym okoliczność, że określone „[E]lementy trybu prawodawczego (...) nie wynikają z konstytucyjnych standardów postępowania legislacyjnego, (...) nie oznaczają, że pozostają poza kontrolą Trybunału Konstytucyjnego.”³.

2. Celem rozporządzenia jest wykonanie ustawy, a nie samodzielne regulowanie kwestii pominiętych przez ustawodawcę⁴, a zatem upoważnienie do wydania aktu wykonawczego nie może „prowadzić do nadania regulacji ustawowej charakteru blankietowego, tzn. do pozostawienia organowi upoważnionemu możliwości samodzielnego uregulowania całego kompleksu zagadnień, co do których w tekście ustawy nie ma żadnych bezpośrednich uregulowań ani wskazówek”⁵. Zaznaczenia wymaga, że niektóre przepisy opiniowanej ustawy, które upoważniają do wydania stosownych aktów wykonawczych, nie spełniają powołanych wymogów, a tym samym – nie pretendują do zgodności z art. 92 ust. 1 Konstytucji. Jedynie tytułem przykładu należy wskazać, że upoważnienia blankietowe statuują przepisy art. 27 ust. 2 pkt 7 i 8 opiniowanej ustawy, które stanowią, że Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia:

---

¹ Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 29 października 2010 r. (P 34/08).

² Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 lipca 2011 r. (K 10/09).

³ *Ibidem*.

⁴ Zob. np. wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 9 listopada 1999 r. (K 28/98).

⁵ Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 16 stycznia 2007 r. (U 5/06).

- 1) warunki i sposób przygotowania i wykorzystania podmiotów leczniczych w rozumieniu przepisów o działalności leczniczej na potrzeby obronne państwa oraz właściwość organów w tych sprawach,
  - 2) organizację szkolenia obronnego w państwie, podmioty objęte tym szkoleniem, zadania w zakresie planowania i realizacji szkolenia obronnego oraz właściwość organów w tych sprawach
- gdyż opiniowana ustawa nie zawiera żadnych przepisów merytorycznych, których wykonaniem miałyby być rozporządzenia wydane na podstawie powołanych upoważnień.

3. Podkreślenia wymaga, że „[W] porządku prawnym proklamującym zasadę podziału władz, opartym na primacie ustawy jako podstawowego źródła prawa wewnętrznego parlament nie może w dowolnym zakresie „cedować” funkcji prawodawczych na organy władzy wykonawczej. (...) Wymaganie umieszczenia bezpośrednio w tekście ustawy wszystkich zasadniczych elementów regulacji prawnej musi być stosowane ze szczególnym rygoryzmem, gdy regulacja ta dotyczy władczych form działania organów administracji publicznej wobec obywateli, praw i obowiązków organu administracji i obywatela w ramach stosunku publicznoprawnego lub korzystania przez obywateli z ich praw i wolności.”⁶.

Przykładowo należy zatem wskazać, że stosownie do:

- 1) art. 27 ust. 2 pkt 9 opiniowanej ustawy Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, m.in. zakres prowadzenia przez organy administracji rządowej i samorządu terytorialnego kontroli realizacji zadań obronnych wykonywanych przez ich jednostki organizacyjne i przedsiębiorców, choć w świetle art. 31 ust. 3 Konstytucji, który statuuje zasadę proporcjonalności, wskazanie zakresu takiej ingerencji w sferę działania podmiotu prywatnoprawnego musi nastąpić w ustawie;
- 2) art. 48 ust. 4 opiniowanej ustawy Minister Obrony Narodowej określi, w drodze rozporządzenia, m.in. wysokość oraz warunki przyznawania dotacji celowych i podmiotowych, o których mowa w ust. 1 i 3 tego artykułu, mimo że art. 216 Konstytucji statuuje wydatkowanie środków finansowych na cele publiczne jako materię ustawową.

---

⁶ Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 25 maja 1998 r. (U 19/97).

4. Niektóre przepisy opiniowanej ustawy, które upoważniają do wydania aktów wykonawczych, nie respektują określonego w art. 92 ust. 1 Konstytucji wymogu zamieszczenia wytycznych dotyczących treści rozporządzenia, gdyż:

- 1) pomijają je w treści delegacji – tytułem przykładu, problem ten dotyczy art. 304 § 5 Kodeksu pracy, w brzmieniu określonym przez art. 700 pkt 5 opiniowanej ustawy, który stanowi, że „Minister Obrony Narodowej – w stosunku do żołnierzy w czynnej służbie wojskowej oraz żołnierzy pełniących służbę w aktywnej rezerwie i w pasywnej rezerwie, a Minister Sprawiedliwości – w stosunku do osób przebywających w zakładach karnych lub w zakładach poprawczych, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw pracy, określa, w drodze rozporządzeń, zakres stosowania do tych osób przepisów działu dziesiątego w razie wykonywania określonych zadań lub prac na terenie zakładu pracy lub w miejscu wyznaczonym przez pracodawcę.”;
- 2) zawierają elementy mające (w zamierzeniu projektodawcy) stanowić wytyczne, które jednak mają charakter pozorny, gdyż nakazują uwzględnić unormowania, które organ wydający rozporządzenie musiałaby brać pod uwagę, niezależnie od tego, czy takie odesłanie sformułowano – przykładowo, art. 63 ust. 4 opiniowanej ustawy stanowi, że „Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, sposób ustalania dodatkowego wynagrodzenia osób wchodzących w skład komisji lekarskich orzekających o stopniu zdolności do służby wojskowej osób stawiających się do kwalifikacji wojskowej oraz pracowników średniego personelu do spraw zdrowia wyznaczonych do powiatowych komisji lekarskich mając na względzie maksymalną wysokość wynagrodzenia, o którym mowa w ust. 3.”;
- 3) zawierają wytyczne odnoszące się jedynie do części zakresu spraw przekazanych do uregulowania w rozporządzeniu – tytułem przykładu, art. 113 opiniowanej ustawy stanowi, że „Minister Obrony Narodowej określi, w drodze rozporządzenia, sposób i tryb przyznawania i wypłacania stypendium, wykaz uczelni i kierunków studiów zapewniających nabycie kwalifikacji przydatnych w Siłach Zbrojnych, oraz niezbędne elementy umowy, uwzględniając rodzaje kwalifikacji przydatnych w Siłach Zbrojnych.”, a zatem nie zawiera wytycznych w odniesieniu do problematyki sposobu i trybu przyznawania i wypłacania stypendium.

5. Przepisy art. 819 i art. 820 opiniowanej ustawy zmierzają do zachowania w mocy ponad 110 rozporządzeń wydanych na podstawie ustaw uchylanych przez opiniowaną ustawę, w tym ponad 100 aktów wykonawczych wydanych odpowiednio na podstawie ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej, ustawy o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych oraz ustawy o służbie zastępczej. W tym kontekście należy zauważyć, że w świetle art. 92 ust. 1 Konstytucji:

- 1) podstawowym warunkiem poprawności zachowania w mocy każdego z dotychczasowych rozporządzeń wydanych na podstawie ustaw uchylanych przez opiniowaną ustawę jest zgodność jego wszystkich przepisów ze wszystkimi przepisami opiniowanej ustawy – „wobec brzmienia art. 92 Konstytucji, ustawodawca nie ma pełnej swobody przy stanowieniu przepisów ustawowych utrzymujących w mocy dotychczasowe przepisy wykonawcze. Ustawodawca może utrzymać w mocy dotychczasowe przepisy wykonawcze, jeżeli przepisy te pozostają w związku treściowym z nową regulacją ustawową i służą jej wykonaniu.”⁷;
- 2) wątpliwości budzi ustalenie, co do zasady, aż 18-miesięcznego okresu na wydanie nowych aktów wykonawczych, gdyż „utrzymywanie w mocy przez (...) długi czas aktu prawnego wydanego na podstawie już nieobowiązujących przepisów prowadzi do rozluźnienia więzów między aktem umocowującym a umocowanym, co, w skrajnych przypadkach, może prowadzić do niekonstytucyjności takiego rozporządzenia jako pozbawionego podstawy ustawowej”⁸.

IV. Uwagi szczegółowe natury konstytucyjnej, unijnej oraz systemowej

1. Przepis art. 2 pkt 16 opiniowanej ustawy statuuje definicję legalną pojęcia „mobilizacja” jako „proces przygotowania państwa, w tym Sił Zbrojnych do osiągnięcia gotowości do przeciwdziałania bezpośredniemu zewnętrznemu zagrożeniu bezpieczeństwa państwa, uruchamiany zarządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej”. Art. 136 Konstytucji stanowi, że „[W] razie bezpośredniego, zewnętrznego zagrożenia państwa Prezydent Rzeczypospolitej, na wniosek Prezesa Rady Ministrów, zarządza powszechną lub częściową mobilizację i użycie Sił Zbrojnych do obrony Rzeczypospolitej Polskiej”,

---

⁷ Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 14 lutego 2006 r. (P 22/05).

⁸ Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 20 maja 2008 r. (SK 9/07).

nie wskazując formy prawnej rozstrzygnięcia głowy państwa w tych sprawach. Formy tej nie przesądza również art. 9 ust. 2 pkt 5 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych, wskazując jedynie, że „[W] Dzienniku Ustaw ogłasza się również akty prawne dotyczące (...) powszechnej lub częściowej mobilizacji i użycia Sił Zbrojnych do obrony Rzeczypospolitej Polskiej”. Przyjmując jako punkt wyjścia art. 142 Konstytucji, zgodnie z którym „Prezydent Rzeczypospolitej wydaje rozporządzenia i zarządzenia na zasadach określonych w art. 92 i art. 93” (ust. 1), a także „wydaje postanowienia w zakresie realizacji pozostałych swoich kompetencji” (ust. 2), należy uznać, że dokonane w art. 2 pkt 16 opiniowanej ustawy sprecyzowanie formy prawnej rozstrzygnięcia budzi wątpliwości. Podkreślenia wymaga, że użyty w art. 136 Konstytucji „termin „zarządza” został zastosowany jedynie w znaczeniu funkcjonalnym, jako nieprzesądzający o formie konkretnego aktu głowy państwa”⁹. Ponadto „ogłoszenie częściowej lub powszechnej mobilizacji nie odnosi się wyłącznie do Sił Zbrojnych, ale również do całego systemu obronnego Rzeczypospolitej Polskiej, jak i do wszystkich obywateli. Z art. 93 ust. 2 Konstytucji wynika natomiast, że zarządzenia nie mogą stanowić podstawy decyzji wobec obywateli, osób prawnych oraz innych podmiotów.”¹⁰ Przyjmując zatem założenie, że zarządzenie mobilizacji jest „aktem indywidualno-konkretnym, wdrażającym reżim prawny określony już w akcie prawa powszechnie obowiązującego”¹¹, a zatem nie powinno być wprowadzane w drodze aktu normatywnego (tak zarządzenia, jak i rozporządzenia) – właściwą formą prawną rozstrzygnięcia w tym zakresie powinno być postanowienie.

Mając na uwadze powyższą argumentację, należy rekomendować akceptację następującej **propozycji poprawki:**

- w art. 2 w pkt 16 wyrazy „zarządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej” zastępuje się wyrazami „postanowieniem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej”.

2. Zgodnie z art. 9 opiniowanej ustawy „[O]rgany wojskowe w toku wykonywania zadań w zakresie obronności państwa mogą żądać niezbędnej pomocy od instytucji państwowych,

---

⁹ B. Opaliński: *Rozdzielenie kompetencji władzy wykonawczej między Prezydenta RP oraz Radę Ministrów na tle Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z 1997 roku*, Warszawa 2012, str. 184.

¹⁰ *Ibidem*.

¹¹ B. Szczurowski [w:] M. Safjan (red.), L. Bosek (red.): *Konstytucja RP. Tom II. Komentarz do art. 87–243*, Warszawa 2016 Legalis (komentarz do art. 136, str. 5).

organów administracji rządowej i samorządu terytorialnego, przedsiębiorców oraz innych podmiotów. Wymienione instytucje, organy i przedsiębiorcy oraz podmioty są obowiązani, w zakresie swojego działania, do udzielania tej pomocy.”. Powołany przepis – z uwagi na swój blankietowy charakter – budzi zasadnicze zastrzeżenia w świetle wynikającej z art. 2 Konstytucji zasady określoności przepisów prawnych. „Wymóg jasności oznacza nakaz tworzenia przepisów klarownych i zrozumiałych dla ich adresatów, którzy od racjonalnego ustawodawcy oczekiwać mogą stanowienia norm prawnych niebudzących wątpliwości co do treści nakładanych obowiązków i przyznawanych praw. Związana z jasnością precyzja przepisu winna przejawiać się w konkretności nakładanych obowiązków i przyznawanych praw tak, by ich treść była oczywista i pozwalała na wyegzekwowanie”¹². Innymi słowy, ustawodawca nie może poprzez niejasne formułowanie przepisów pozostawiać organom mającym je stosować nadmiernej swobody przy ustalaniu w praktyce zakresu podmiotowego i przedmiotowego dokonywanej ingerencji, zwłaszcza w zakresie, w jakim ma ona dotyczyć organów samorządu terytorialnego oraz podmiotów prywatnoprawnych. Mając zatem na uwadze, że treść art. 9 opiniowanej ustawy nie pozwala na jednoznaczne zrekonstruowanie zakresu możliwych żądań organów wojskowych i skorelowanych z nimi obowiązków adresatów tych żądań, a także nie wyznacza przesłanek dokonywanej ingerencji, należy postulować jego skreślenie.

Mając na uwadze powyższą argumentację, należy rekomendować akceptację następującej **propozycji poprawki:**

– skreśla się art. 9.

3. Przepisy art. 63 ust. 7 oraz art. 85 opiniowanej ustawy przewidują wyłączenie stosowania ustawy z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych w zakresie dotyczącym udzielania zamówień na realizację świadczeń odpowiednio w zakresie:

1) badań specjalistycznych, badań psychologicznych oraz obserwacji szpitalnej osób stawiających się do kwalifikacji wojskowej dla potrzeb orzekania przez powiatowe i wojewódzkie komisje lekarskie,

---

¹² Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 21 marca 2001 r. (K 24/00).

2) badań diagnostycznych oraz konsultacji specjalistycznych osób ubiegających się o powołanie do służby wojskowej dla potrzeb orzekania przez wojskowe komisje lekarskie

– przy czym tryb udzielania zamówień na realizację powołanych świadczeń ma zostać określony w aktach wykonawczych wydanych przez Ministra Obrony Narodowej odpowiednio na podstawie art. 63 ust. 9 oraz art. 86 pkt 2 opiniowanej ustawy.

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie zamówień publicznych, uchylająca dyrektywę 2004/18/WE zawiera zamknięty katalog usług niepodlegających reżimowi udzielania zamówień publicznych, który podlega wykładni zawężającej, a zatem „ciężar dowodu na istnienie wyjątkowych okoliczności uzasadniających zastosowanie odstępstwa spoczywa na tym, kto z faktu tego pragnie wywieść skutki prawne”¹³. Analiza powołanej dyrektywy, zwłaszcza przepisów art. 7–12, prowadzi do wniosku, że jej postanowienia nie przewidują możliwości zastosowania przez państwo członkowskie wyłączeń z zakresu stosowania jej unormowań (wdrożonych do polskiego ustawodawstwa przez ustawę – Prawo zamówień publicznych) w odniesieniu do usług zdrowotnych. Wręcz przeciwnie – art. 74 powołanej dyrektywy stanowi, że usługi zdrowotne podlegają jej reżimowi, jeżeli wartość zamówienia wynosi co najmniej 750.000 EUR. W tym stanie rzeczy należy uznać, że przepisy art. 63 ust. 7 i 9, art. 85 oraz art. 86 pkt 2 opiniowanej ustawy budzą zasadnicze zastrzeżenia co do zgodności z prawem Unii Europejskiej.

Mając na uwadze powyższą argumentację, należy rekomendować akceptację następujących **propozycji poprawek**:

- 1) w art. 63 skreśla się ust. 7 i 9;
- 2) skreśla się art. 85;
- 3) art. 86 otrzymuje brzmienie:

„Art. 86. Minister Obrony Narodowej, w drodze rozporządzenia, tworzy, przekształca i znosi wojskowe komisje lekarskie oraz określa ich siedziby, zasięg działania i właściwość, kierując się koniecznością zapewnienia sprawności funkcjonowania wojskowych komisji lekarskich.”.

---

¹³ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 14 września 2004 r. (C385/02).

4. Przepisy art. 122 ust. 2 i 3 opiniowanej ustawy wyłączają możliwość wniesienia w określonych w nich sprawach skargi do sądu administracyjnego. Wskazać należy, że sprawy te dotyczą praw i obowiązków jednostki (żołnierza). Takie rozwiązanie może być uznane za naruszające art. 45 Konstytucji i określoną w nim zasadę prawa do sądu, zgodnie z którą każdy ma prawo do sprawiedliwego i jawnego rozpatrzenia sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki przez właściwy, niezależny, bezstronny i niezawisły sąd. Zasada ta dotyczy wszystkich spraw, w tym administracyjnych. Zgodnie bowiem z zasadą demokratycznego państwa prawnego (art. 2 Konstytucji) jedynie sąd może być organem ostatecznie decydującym o wolnościach, prawach i obowiązkach jednostki, a sprawiedliwe rozpoznanie sprawy to takie, które jest zgodne z postanowieniami prawa procesowego i materialnego. Ponadto art. 77 ust. 2 Konstytucji nie dopuszcza ustawowego zamknięcia drogi sądowej w dochodzeniu naruszonych praw lub wolności.

Mając na uwadze powyższą argumentację, należy rekomendować akceptację następującej **propozycji poprawki:**

– w art. 122:

a) w ust. 2 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Przepisu ust. 1 w zakresie wniesienia odwołania do organu wyższego stopnia nie stosuje się do:”;

b) skreśla się ust. 3.

5. Art. 127 ust. 9 opiniowanej ustawy przewiduje dla żołnierza uprawnienie do wystąpienia do dowódcy jednostki wojskowej z wnioskiem o zweryfikowanie opinii służbowej, w której żołnierz uzyskał ocenę niedostateczną. W ust. 11 tego artykułu przewiduje się, że dowódca jednostki wojskowej może powołać komisję w celu zbadania zasadności wniosku. Przepis ten określa również, że w przypadku gdy została powołana taka komisja, po zapoznaniu się z jej opinią w terminie 30 dni od dnia otrzymania wniosku dowódca jednostki wojskowej może opinię odpowiednio: utrzymać w mocy, zmienić lub uzupełnić, uchylić i wydać nową albo uchylić, jeżeli brak było podstaw prawnych do jej sporządzenia. Proponowane przepisy nie określają natomiast, w jakim terminie dowódca jednostki wojskowej podejmuje rozstrzygnięcie w sprawie opinii objętej wnioskiem

o weryfikację, w przypadku gdy podejmuje decyzję bez powoływania komisji, a także co najistotniejsze, jakie rozstrzygnięcie może w takiej sytuacji podjąć. W tym zakresie w proponowanych przepisach występuje luka.

W tym stanie rzeczy postuluje się akceptację następującej **propozycji poprawki**:

– w art. 127:

a) ust. 11 otrzymuje brzmienie:

„11. W przypadku wystąpienia przez żołnierza z wnioskiem o zweryfikowanie opinii służbowej dowódca jednostki wojskowej może powołać komisję w celu zbadania zasadności wniosku po zapoznaniu się z opinią komisji.”,

b) dodaje się ust. 11a w brzmieniu:

„11a. Dowódca jednostki wojskowej w terminie 30 dni od dnia otrzymania wniosku o zweryfikowanie opinii służbowej, może opinię:

- 1) utrzymać w mocy;
- 2) zmienić lub uzupełnić;
- 3) uchylić i wydać nową;
- 4) uchylić, jeżeli brak było podstaw prawnych do jej sporządzenia.”.

6. Art. 140 opiniowanej ustawy zawiera dwa upoważnienia do wydania rozporządzenia, których zakres się pokrywa. Art. 140 ust. 16 przewiduje, że Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej określi, w drodze rozporządzenia, tryb mianowania na pierwszy stopień oficerski, stopnie oficerskie generałów i admirałów oraz stopień wojskowy Marszałka Polski. Zgodnie natomiast z art. 140 ust. 19 Minister Obrony Narodowej określi, w drodze rozporządzenia, m.in. tryb mianowania na stopnie wojskowe, na które może mianować Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, a więc na stopnie wojskowe wskazane w ust. 16. Z treści tych upoważnień wynika więc jednoznacznie, że przewidują one do uregulowania te same sprawy, co należy uznać za niedopuszczalne w świetle art. 92 ust. 1 Konstytucji. Zaprzeczałoby to również idei racjonalnego ustawodawcy. Dany zakres spraw powinien być uregulowany w rozporządzeniu wydanym przez konkretny organ, który jest odpowiedzialny za wydane przez siebie rozporządzenie zarówno od strony konstytucyjnej, jak i politycznej.

7. Przepis art. 149 ust. 1 opiniowanej ustawy przewiduje, że osoby, które odbyły dobrowolną zasadniczą służbę wojskową, korzystają z pierwszeństwa w zatrudnieniu

w urzędach administracji publicznej. Powołane unormowanie budzi wątpliwości co do zgodności z art. 60 Konstytucji, wedle którego obywatele polscy korzystający z pełni praw publicznych mają prawo dostępu do służby publicznej na jednakowych zasadach. Jakkolwiek bowiem prawo jednakowego dostępu do służby publicznej nie ma charakteru absolutnego, musi być interpretowane w związku z konstytucyjną zasadą równości (art. 32 i art. 33 Konstytucji) oraz może podlegać wyłącznie takim ograniczeniom, które spełniają test proporcjonalności (art. 31 ust. 3 Konstytucji). O ile zatem wydaje się konstytucyjnie dopuszczalne ustanowienie określonych preferencji w zatrudnianiu w administracji publicznej na ściśle wskazanych przedmiotowo stanowiskach wobec osób legitymujących się określonym doświadczeniem lub wykształceniem (jak uczyniono to zarówno w art. 19 ust. 5, jak również w art. 235 ust. 1 opinionej ustawy), to „pierwszeństwo” statuowane w art. 149 ust. 1 opinionej ustawy nosi znamiona nieuprawnionego konstytucyjnie uprzywilejowania. „Różnicowanie sytuacji prawnej podmiotów podobnych ma (...) znacznie większe szanse uznania za zgodne z konstytucją, jeżeli pozostaje nadto w zgodzie z innymi zasadami konstytucji lub służy urzeczywistnianiu tychże zasad. Zostaje ono natomiast uznane za niekonstytucyjną dyskryminację (uprzywilejowanie), jeżeli nie znajduje odpowiedniego podtrzymania w takich zasadach”¹⁴.

Mając na uwadze powyższą argumentację, należy rekomendować akceptację następującej **propozycji poprawki:**

– w art. 149 skreśla się ust. 1.

8. Art. 154 ust. 2 pkt 1 opinionej ustawy jest niezrozumiały. Przewiduje on bowiem, że w przypadku wprowadzenia obowiązku odbywania zasadniczej służby wojskowej osoby pełniące dobrowolną zasadniczą służbę wojskową, które zdecydowały się na jej ukończenie, nie podlegają obowiązkowi odbycia zasadniczej służby wojskowej. Wydaje się, że warunkiem zwolnienia z mocy ustawy z obowiązku odbycia zasadniczej służby wojskowej nie jest samo „zdecydowanie się” (jako takie) na ukończenie dobrowolnej służby wojskowej, ale faktyczne odbycie tej służby.

Mając na uwadze powyższą argumentację, należy rekomendować akceptację następującej **propozycji poprawki:**

---

¹⁴ Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 27 lutego 2002 r. (K 47/01).

- w art. 154 w ust. 2 w pkt 1 wyrazy „które zdecydowały się na jej ukończenie” zastępuje się wyrazami „które ją odbyły”.

9. Art. 177 ust. 6 opiniowanej ustawy nakłada na dowódcę jednostki wojskowej obowiązek niezwłocznego poinformowania pracodawcy żołnierza pełniącego terytorialną służbę wojskową rotacyjnie o fakcie wezwania żołnierza do pełnienia tej służby. Jednocześnie żaden z przepisów opiniowanej ustawy, w tym analizowany art. 177, nie przewiduje obowiązku przekazywania przez żołnierza dowódcy jednostki danych swojego pracodawcy.

Mając na uwadze powyższą argumentację, należy rekomendować akceptację następującej **propozycji poprawki:**

- w art. 177 w ust. 6 dodaje się zdanie drugie w brzmieniu:
„W tym celu żołnierz OT we wniosku, o którym mowa w art. 170 ust. 1, wskazuje swojego pracodawcę albo zamieszcza informację o braku pracodawcy.”.

10. Art. 239 ust. 1 opiniowanej ustawy stanowi, że żołnierzowi zwolnionemu z zawodowej służby wojskowej wydaje się niezwłocznie świadectwo służby. Określenie „niezwłocznie” – zgodnie z orzecznictwem sądów – oznacza „bez zbędnej zwłoki” (tj. w realnym terminie, uwzględniającym okoliczności miejsca i czasu). Przepis ust. 6 tego artykułu stanowi natomiast, że w przypadku niewydania w terminie świadectwa służby żołnierzowi zawodowemu przysługuje odszkodowanie z tytułu poniesionej przez niego w związku z tym szkody. Skoro, jak wskazano wyżej, ust. 1 nie określa konkretnego terminu na wydanie świadectwa służby, czy też terminu, do którego ma być ono wydane, przepis ten należy w tym zakresie uzupełnić albo przez wskazanie konkretnego terminu, do którego należy wydać żołnierzowi świadectwo, albo przez wskazanie, że następuje to niezwłocznie, ale nie później niż po upływie określonego terminu. Jako przykład tego drugiego rozwiązania można wskazać art. 579 ust. 4 oraz art. 797 ust. 2 opiniowanej ustawy.

11. Liczne wątpliwości budzą przepisy art. 255 ust. 2 i 3 opiniowanej ustawy.

Po pierwsze, przepisy te są ze sobą sprzeczne. Art. 255 ust. 2 wymaga odbycia szkolenia przez przewodników, kandydatów na przewodników, żołnierzy – jeźdźców oraz kandydatów na żołnierzy – jeźdźców w jednostce organizacyjnej wskazanej przez Ministra Obrony Narodowej, ewentualnie, w określonym przypadku, w innym podmiocie (a więc nie wymaga odbycia takiego szkolenia od właściciela psa kontraktowego). Przepis ust. 3 stanowi natomiast, że szkolenie przewodnika psa służbowego i psa służbowego oraz właściciela psa kontraktowego i psa kontraktowego kończy się egzaminem przed komisją powołaną przez kierownika jednostki organizacyjnej. W związku z tym powstaje pytanie, czy przepis podstawowy, jakim jest ust. 1, wymagający odbycia szkolenia, w tym dla psów kontraktowych (prywatnych), nie powinien uwzględniać właścicieli tych psów.

Po drugie, skoro ust. 1 wymaga odbycia szkolenia specjalistycznego również przez kandydatów na przewodników, powstaje pytanie, dlaczego kandydaci ci nie są objęci regulacją ust. 3. Z relacji tych przepisów wynika, że kandydaci na przewodników są obowiązani do odbycia szkolenia, ale już nie do zdania egzaminu albo uzyskania dokumentu potwierdzającego odbycie szkolenia.

Po trzecie, niezrozumiałe jest pominięcie w ust. 3 również żołnierzy – jeźdźców oraz kandydatów na żołnierzy – jeźdźców, tym bardziej że art. 256 pkt 4 stanowi, że żołnierz – jeździec może być opiekunem konia służbowego pod warunkiem, że ukończył szkolenie i uzyskał pozytywną ocenę z egzaminu końcowego.

Po czwarte, zasadnicze wątpliwości budzi sytuacja, w której opiekunem zwierzęcia będzie mogła być osoba, która zgodnie z art. 255 ust. 3 zdanie trzecie zamiast zdania egzaminu ze szkolenia uzyska dokument potwierdzający ukończenie szkolenia u innego podmiotu. Wątpliwość ta dotyczy terminu ważności takiego dokumentu. O ile bowiem z art. 267 pkt 2 wynika, że Minister Obrony Narodowej określi, w drodze rozporządzenia, termin ważności upoważnienia i atesty, o których mowa w art. 255 ust. 3, oraz sposób ich przedłużania, to ustawa nie rozstrzyga, jak to będzie wyglądać w przypadku ww. dokumentu. Należy wnioskować, że w takim przypadku raz wydany dokument będzie ważny bezterminowo.

12. Zastrzeżenia co do zgodności z przepisami art. 255 ust. 2 i 3 budzą przepisy art. 256 opiniowanej ustawy.

Po pierwsze, przepisy art. 256 pkt 1 i 4 przewidują, że przewodnik oraz żołnierz – jeździec mogą zostać opiekunami odpowiednio psa albo konia pod warunkiem, że uzyskali pozytywną ocenę z egzaminu końcowego. Powstaje więc pytanie o sytuację, w której przewodnik i żołnierz – jeździec zgodnie z regulacją art. 255 ust. 2 zdanie trzecie oraz ust. 3 zdanie trzecie nie zdawał egzaminu, ponieważ odbył z psem albo koniem szkolenie w innym podmiocie niż jednostka organizacyjna wskazana przez Ministra Obrony Narodowej. Z art. 256 pkt 1 wynika, że osoba taka nie może być opiekunem, co stoi w sprzeczności z regulacją art. 255 ust. 2 i 3. Zgodnie bowiem z art. 255 ust. 3 zdanie trzecie w przypadku gdy szkolenie psa służbowego lub psa kontraktowego odbywa się w innych podmiotach niż wskazane przez tego ministra, egzaminu przed komisją powołaną przez kierownika takiej jednostki nie przeprowadza się i uznaje się dokumenty potwierdzające odbycie szkolenia wydane przez podmiot przeprowadzający szkolenie. Jeżeli tak, to art. 256 pkt 1 i 4 powinien, jak się wydaje, uwzględniać również i taką sytuację.

Po drugie, w art. 256 pkt 3 niezrozumiałe jest, dlaczego odnosząc się do szkolenia odwołuje się on do art. 267 pkt 1, jeżeli rozwiązania takiego nie przyjęto w pozostałych przepisach art. 256. W tym zakresie powinna być zachowana konsekwencja, np. przez wskazanie, że omawiane szkolenie jest szkoleniem, o którym mowa w art. 255 ust. 2. Należy zaznaczyć, że na etapie drugiego czytania w Sejmie w art. 255 ust. 2 wprowadzono zmianę polegającą na zlikwidowaniu występującego w tym przepisie skrótu dotyczącego określenia „szkolenie”, ale bez wprowadzenia odpowiednich zmian wynikowych w dalszych przepisach ustawy odnoszących się do skrótu „szkolenia”.

Po trzecie, niezrozumiałe jest, dlaczego w art. 256 pkt 3 nie wskazano, że właściciel może być opiekunem, jeżeli uzyskał pozytywną ocenę z egzaminu końcowego – tak jak w przypadku przewodnika i żołnierza – jeźdźca. Przecież zgodnie z art. 255 ust. 3 właściciel ten jest obowiązany do zdania egzaminu kończącego szkolenie. W związku z tym proponowane przepisy wymagają zmian wykluczających zachodzącą między nimi sprzeczność.

Należy zatem rekomendować akceptację następujących **propozycji poprawek**:

1) w art. 256:

- a) w pkt 1 i 4 wyrazy „szkolenie i uzyskał pozytywną ocenę z egzaminu końcowego” zastępuje się wyrazami „szkolenie, o którym mowa w art. 255 ust. 2, i uzyskał pozytywną ocenę z egzaminu końcowego albo dokument, o którym mowa w art. 255 ust. 3 zdanie trzecie”,

- b) w pkt 2 i 5 po wyrazie „szkolenie” dodaje się wyrazy „, o którym mowa w art. 255 ust. 2”;
  - c) w pkt 3 wyrazy „szkolenie, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 267 pkt 1” zastępuje się wyrazami „szkolenie, o którym mowa w art. 255 ust. 2, i uzyskał pozytywną ocenę z egzaminu końcowego albo dokument, o którym mowa w art. 255 ust. 3 zdanie trzecie”;
- 2) w art. 257 w ust. 5 w zdaniu drugim, w ust. 6 i 7 po wyrazie „szkolenie” dodaje się wyrazy „, o którym mowa w art. 255 ust. 2,”;
  - 3) w art. 259 w ust. 2 w zdaniu drugim i w ust. 6 w pkt 6 po wyrazie „szkolenia” dodaje się wyrazy „, o którym mowa w art. 255 ust. 2,”;
  - 4) w art. 263 w ust. 1 w pkt 4 po wyrazie „szkoleniu” dodaje się wyrazy „, o którym mowa w art. 255 ust. 2,”.

13. Zgodnie z art. 269 ust. 2 zdanie pierwsze opiniowanej ustawy dowódca jednostki wojskowej, w której żołnierz pełni służbę, ma obowiązek niedopuszczenia go do służby, jeżeli stawiał się on do służby po spożyciu alkoholu, środków odurzających, substancji psychotropowych lub innych podobnie działających substancji lub środków albo spożywał je w czasie służby albo jeżeli zachodzi uzasadnione podejrzenie, że stawiał się do służby po spożyciu tych substancji. W katalogu okoliczności, w których żołnierz nie może być dopuszczony do służby, nie ma uzasadnionego podejrzenia, że żołnierz spożywał wymienione środki w czasie służby.

Należy zatem rozważyć akceptację następującej **propozycji poprawki**:

- w art. 269 w ust. 2 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

„Dowódca jednostki wojskowej, w której żołnierz pełni służbę, ma obowiązek niedopuszczenia go do służby, jeżeli zachodzi uzasadnione podejrzenie, że stawiał się on do służby po spożyciu alkoholu, środków odurzających, substancji psychotropowych lub innych podobnie działających substancji lub środków albo spożywał je w czasie służby.”.

14. Zgodnie z art. 271 ust. 1 opiniowanej ustawy żołnierzowi zawodowemu pobierającemu naukę właściwy organ udziela płatnego urlopu szkoleniowego na pobieranie

nauki, odbywanie studiów wyższych lub studiów podyplomowych lub kształcenie w szkole doktorskiej, a także na odbycie specjalizacji medycznej, farmaceutycznej, diagnostyki laboratoryjnego oraz w dziedzinach mających zastosowanie w ochronie zdrowia, a także aplikacji radcowskiej lub legislacyjnej. Art. 271 ust. 2 stanowi natomiast, że urlop szkoleniowy jest przeznaczony na przygotowanie się do egzaminów i ich złożenie, przygotowanie pracy dyplomowej, przygotowanie i złożenie egzaminu dyplomowego, specjalizacyjnego, egzaminów doktorskich, przygotowanie się do obrony rozprawy doktorskiej lub kolokwium habilitacyjnego. Taka treść art. 271 pozostawia wątpliwość, czy urlopu udziela się na pobieranie nauki, odbywanie studiów etc. rozumianych jako cały okres kształcenia (ust. 1), czy tylko na przygotowanie się do egzaminów kończących naukę (ust. 2). Biorąc pod uwagę, że art. 271 można rozumieć dwojako, wymaga on doprecyzowania w zależności od tego, jaka była intencja ustawodawcy.

15. Zgodnie z art. 271 ust. 2 opiniowanej ustawy urlop szkoleniowy jest przeznaczony m.in. na przygotowanie się do obrony rozprawy doktorskiej lub kolokwium habilitacyjnego. Art. 233 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce posługuje się określeniem „uczestnictwo w kolokwium habilitacyjnym”, a nie „obrona kolokwium”. Dodatkowo, w art. 274 w ust. 1 w pkt 5 mowa jest o przygotowaniu się do kolokwium oraz wykładu habilitacyjnego. Przepisy te wymagają ujednoczenia.

Należy zatem rozważyć akceptację następującej **propozycji poprawki**:

- w art. 272 w ust. 2 wyrazy „kolokwium habilitacyjnego” zastępuje się wyrazami „uczestnictwa w kolokwium habilitacyjnym”.

16. W myśl art. 271 ust. 1 opiniowanej ustawy żołnierzowi zawodowemu pobierającemu naukę właściwy organ udziela płatnego urlopu szkoleniowego. W art. 272, art. 273 i art. 274 jest już mowa o urlopie szkoleniowym, bez doprecyzowania, czy chodzi o urlop bezpłatny, czy też płatny. Przepisy te wymagają doprecyzowania. Jeżeli we wszystkich tych przepisach mowa jest o urlopie płatnym, należy rozważyć przyjęcie następującej **propozycji poprawki**:

- w art. 271 w ust. 1 na końcu dodaje się wyrazy „, zwanego dalej „urlopem szkoleniowym””.

17. Na podstawie art. 271 ust. 1 opinowanej ustawy żołnierzowi zawodowemu pobierającemu naukę właściwy organ udziela płatnego urlopu szkoleniowego. Z kolei zgodnie z art. 272 żołnierzowi zawodowemu, któremu udzielono pomocy w związku z pobieraniem nauki, oraz żołnierzowi zawodowemu pobierającemu naukę, niespełniającemu warunków do uzyskania pomocy, o której mowa w art. 105 ust. 3, można udzielić urlopu szkoleniowego. Zakres podmiotowy art. 272 opinowanej ustawy obejmuje żołnierzy, którym udzielono pomocy w związku z pobieraniem nauki, o której mowa w art. 105 ust. 3, oraz żołnierzy, którzy pobierają naukę, ale takiej pomocy nie otrzymali – innymi słowy, przepis dotyczy wszystkich żołnierzy pobierających naukę. W takiej sytuacji pojawia się pytanie, jakie jest *ratio legis* przepisu stanowiącego, że żołnierzowi pobierającemu naukę można udzielić urlopu szkoleniowego, skoro przepis poprzedzający obliguje właściwy organ do jego udzielenia.

18. Analogiczna do powyższej uwaga dotyczy art. 273 opinowanej ustawy, na podstawie którego właściwy organ udziela żołnierzowi zawodowemu, o którym mowa w art. 272 (czyli każdemu żołnierzowi pobierającemu naukę) zwolnienia z całości lub części dnia służby na udział w zajęciach obowiązkowych.

Dodatkowo należy wskazać, że z przepisu tego nie wynika, czy za czas zwolnienia z całości lub części dnia służby na udział w zajęciach obowiązkowych, żołnierz zachowuje prawo do wynagrodzenia, czy też nie. Kwestia ta powinna zostać przesądzona wprost w ustawie, tak jak uczyniono w art. 103¹ § 3 Kodeksu pracy, regulując analogiczną instytucję w odniesieniu do pracowników.

Należy zatem rozważyć akceptację następującej **propozycji poprawki**:

- w art. 273 na końcu dodaje się wyrazy „, z zachowaniem prawa do wynagrodzenia”
albo
- w art. 273 na końcu dodaje się wyrazy „, bez prawa do wynagrodzenia”.

19. W art. 271 ust. 1 oraz art. 273 opinowanej ustawy mowa jest o „właściwym organie” do udzielenia urlopu szkoleniowego oraz zwolnienia z całości lub części dnia służby na udział w zajęciach obowiązkowych. Zważywszy że kompetencji organów publicznych nie powinno się domniemywać, podmiot taki powinien być wprost wskazany w ustawie.

W świetle innych przepisów opiniowanej ustawy wydaje się, że chodzi o dowódcę jednostki wojskowej, w której żołnierz zajmuje stanowisko służbowe.

Postulować zatem należy akceptację następującej **propozycji poprawki**:

- w art. 271 w ust. 1 oraz w art. 273 wyrazy „właściwy organ” zastępuje się wyrazami „dowódca jednostki wojskowej, w której żołnierz zajmuje stanowisko służbowe”.

20. Zgodnie z art. 285 ust. 1 opiniowanej ustawy żołnierzowi – kobiecie pełniącej zawodową służbę wojskową w trakcie kształcenia w uczelni wojskowej, szkole podoficerskiej, centrum szkolenia lub ośrodku szkolenia, w razie zajścia w ciążę, na okres ciąży i połogu udziela się na jego wniosek urlopu bezpłatnego w wymiarze nie dłuższym niż 12 miesięcy. Ust. 2 tego artykułu stanowi, że w przypadku niepodjęcia kształcenia w uczelni wojskowej, szkole podoficerskiej, centrum szkolenia lub ośrodku szkolenia po upływie okresu, o którym mowa w ust. 1, oraz w przypadku ponownego zajścia w ciążę żołnierza – kobiety w trakcie tego kształcenia zwalnia się z zawodowej służby wojskowej.

Przepis ten budzi istotne wątpliwości w zakresie jego zgodności z art. 33 Konstytucji, ponieważ nosi znamiona dyskryminacji ze względu na płeć.

Należy zatem rozważyć akceptację następującej **propozycji poprawki**:

- w art. 285 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. W przypadku niepodjęcia kształcenia w uczelni wojskowej, szkole podoficerskiej, centrum szkolenia lub ośrodku szkolenia po upływie okresu, o którym mowa w ust. 1, żołnierza – kobietę zwalnia się z zawodowej służby wojskowej.”.

21. Zgodnie z art. 291 ust. 13 pkt 1 lit. a opiniowanej ustawy dodatek za rozłąkę oraz zwrot kosztów przejazdów albo zwrot kosztów codziennych dojazdów nie przysługują, jeżeli przez okres miesiąca kalendarzowego żołnierz zawodowy nie wykonywał zadań służbowych z powodu choroby lub zwolnienia z wykonywania zadań służbowych, lub zwolnienia od zajęć służbowych w razie konieczności sprawowania osobistej opieki nad najbliższym członkiem rodziny albo wykorzystywania urlopu zdrowotnego, okolicznościowego, szkoleniowego, macierzyńskiego, wychowawczego, wypoczynkowego lub bezpłatnego. Przepis ten nie uwzględnia innych niż choroba powodów zwolnienia lekarskiego, o których

mowa wart. 276, urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego, urlopu ojcowskiego, urlopu rodzicielskiego oraz urlopu aklimatyzacyjnego.

Należy zatem rozważyć akceptację następującej **propozycji poprawki**:

- w art. 291 ust. 13 w pkt lit. a otrzymuje brzmienie:
  - „a) nie wykonywał zadań służbowych z powodu zwolnienia lekarskiego lub zwolnienia z wykonywania zadań służbowych, lub zwolnienia od zajęć służbowych w razie konieczności sprawowania osobistej opieki nad najbliższym członkiem rodziny albo wykorzystywania urlopu zdrowotnego, okolicznościowego, szkoleniowego, macierzyńskiego, na warunkach urlopu macierzyńskiego, ojcowskiego, rodzicielskiego, wychowawczego, wypoczynkowego, bezpłatnego lub aklimatyzacyjnego.”.

22. W myśl art. 293 ust. 1 pkt 3 opiniowanej ustawy żołnierzowi zawodowemu posiadającemu członków rodziny, o których mowa w art. 291 ust. 1, z uwzględnieniem ust. 4–6, mogą być przyznane, na jego wniosek, także inne świadczenia socjalnobytowe w postaci pomocy finansowej i rzeczowej w postaci dopłaty do wypoczynku w ramach programu „Tanie wczasy”. Program „Tanie wczasy” wynika z decyzji Ministra Obrony Narodowej oraz z aktu wykonawczego wydanego na podstawie uchylanej ustawy o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych. Abstrahując od tego, że ustawa nie powinna posługiwać się terminologią zaczerpniętą z aktów prawnych o charakterze podustawowym, zmiana decyzji ministra w odniesieniu do nazwy programu będzie skutkowałą koniecznością nowelizacji ustawy.

Należy zatem rozważyć akceptację następującej **propozycji poprawki**:

- w art. 293:
  - a) w ust. 1 w pkt 3 skreśla się wyrazy „w ramach programu „Tanie wczasy””,
  - b) w ust. 10, 11 i 14 wyrazy „w ramach programu „Tanie wczasy”” zastępuje się wyrazami „, , o której mowa w ust. 1 pkt 3”.

23. Przepis art. 304 ust. 4 opiniowanej ustawy wydaje się zbędny, ponieważ z jednej strony powtarza treść ust. 3, a z drugiej strony zawiera zbyt szerokie odesłanie, z którego wynika

np., że urlopu bezpłatnego na czas trwania szkolenia nie udziela się pracownikowi, jeżeli pracodawca ogłosił upadłość lub likwidację.

Mając na uwadze powyższą argumentację, należy rozważyć aprobatę dla następującej **propozycji poprawki**:

- w art. 304 skreśla się ust. 4.

24. Zgodnie z art. 316 ust. 1 opiniowanej ustawy żołnierzowi przysługuje zwrot kosztów poniesionych na pomoc prawną, jeżeli postępowanie przygotowawcze wszczęte przeciwko niemu o przestępstwo popełnione w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych zostanie zakończone prawomocnym orzeczeniem o umorzeniu. Art. 296 ust. 1 stanowi z kolei, że żołnierzowi zawodowemu przysługuje zwrot kosztów poniesionych na pomoc prawną, jeżeli wszczęte przeciwko niemu postępowanie karne o przestępstwo popełnione w związku z wykonywaniem zadań i czynności służbowych zostało zakończone prawomocnym orzeczeniem o umorzeniu postępowania z powodu braku ustawowych znamion czynu zabronionego lub niepopelnienia przestępstwa albo wyrokiem uniewinniającym. Porównanie tych przepisów prowadzi do wniosku, że przepis regulujący zwrot kosztów pomocy prawnej żołnierzowi zawodowemu jest korzystniejszy niż jego odpowiednik dotyczący żołnierza.

Jeśli nie ma szczególnych powodów dla takiego rozróżnienia, zachowanie zasady równości wobec prawa wymaga ujednolicenia tych przepisów, a zatem należy rekomendować następującą **propozycję poprawki**:

- w art. 316 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Żołnierzowi przysługuje zwrot kosztów poniesionych na pomoc prawną, jeżeli wszczęte przeciwko niemu postępowanie karne o przestępstwo popełnione w związku z wykonywaniem zadań i czynności służbowych zostało zakończone prawomocnym orzeczeniem o umorzeniu postępowania z powodu braku ustawowych znamion czynu zabronionego lub niepopelnienia przestępstwa albo wyrokiem uniewinniającym.”.

25. W myśl art. 336 ust. 1 pkt 2 i 3 opiniowanej ustawy żołnierz zawodowy nie może przed upływem 3 lat od dnia zwolnienia z zawodowej służby wojskowej być członkiem zarządu, rady nadzorczej lub komisji rewizyjnej spółki prawa handlowego ani posiadać

więcej niż 10% akcji lub udziałów przedstawiających więcej niż 10% kapitału zakładowego w spółce prawa handlowego. Z przepisu tego wynika, że zakaz ten dotyczy każdej spółki, ponieważ zawarte w części wspólnej art. 336 ust. 1 ograniczenie dotyczy tylko przedsiębiorców lub podmiotów wymienionych w art. 336 ust. 1 pkt 1 i 2. Przepis ten wymaga doprecyzowania tym bardziej, że jego naruszenie zostało stypizowane jako przestępstwo (art. 693).

Mając na uwadze powyższą argumentację, należy rozważyć aprobatę dla następującej **propozycji poprawki:**

– w art. 336 w ust. 1 na końcu dodaje się wyrazy „, lub takiej spółce prawa handlowego”.

26. Art. 531 ust. 6 opiniowanej ustawy jest sprzeczny z art. 2 pkt 23 oraz budzi wątpliwości w kontekście art. 534 ust. 3 w zakresie, w jakim odnosi się do „pracowniczego przydziału mobilizacyjnego”. Zgodnie z art. 2 pkt 23, definiującym określenie „pracowniczy przydział mobilizacyjny”, jest nim imienne wezwanie pracownika resortu obrony narodowej albo pracownika zatrudnionego u innego pracodawcy na stanowisko określone etatem czasu wojennego, a więc pracowniczy przydział mobilizacyjny może być nadany tylko tym dwóm grupom pracowników. Zgodnie natomiast z art. 531 ust. 6 „pracowniczy przydział mobilizacyjny” może być także nadany innym osobom niebędącym pracownikami.

27. Art. 532 ust. 2 opiniowanej ustawy jest niezrozumiały. Stanowi on, że do służby wojskowej mogą być powołane również inne osoby, które zgłosiły się do pełnienia tej służby w drodze zaciągu ochotniczego. Powstaje więc pytanie, do których „innych osób” odnosi się ten przepis.

Należy zatem rozważyć aprobatę dla następującej **propozycji poprawki:**

– w art. 532 w ust. 2 wyrazy „inne osoby” zastępuje się wyrazem „osoby”.

28. Art. 534 ust. 6 opiniowanej ustawy należy uzupełnić o żołnierzy w służbie wojskowej, o których mowa w art. 531 ust. 2. Zgodnie bowiem z art. 531 ust. 2 i 8 żołnierzom w służbie wojskowej, w dniu ich zwolnienia z tej służby, przydział mobilizacyjny nadaje szef wojskowego centrum rekrutacji.

Należy zatem rozważyć aprobatę dla następującej **propozycji poprawki:**

- w art. 534 w ust. 6 wyrazy „oraz żołnierzom rezerwy, które nadawane są zgodnie z art. 531 ust. 1” zastępuje się wyrazami „, żołnierzom rezerwy, które nadawane są zgodnie z art. 531 ust. 1, oraz żołnierzom w służbie wojskowej, o których mowa w art. 531 ust. 2.”.

29. Przepis art. 546 ust. 2 opiniowanej ustawy należy doprecyzować przez wskazanie, gdzie albo do czego dowódca jednostki wojskowej kieruje żołnierza zgodnie z posiadany przez żołnierza przydziałem mobilizacyjnym (np. na stanowisko służbowe, na co może wskazywać ust. 3 w tym artykule). Nie wynika to bowiem z brzmienia tego przepisu.

30. Art. 570 ust. 1 opiniowanej ustawy określa wymogi, jakie muszą spełniać członkowie komisji wojewódzkiej do spraw służby zastępczej. Przepis pkt 2 tego ustępu przewiduje, że mają być one „niekarane sędownie”. Abstrahując od tego, że powołany warunek został sformułowany w sposób nieodpowiadający standardom języka prawnego, odnosi się on również literalnie do osób skazanych prawomocnym wyrokiem sądu za wykroczenie, co – jak się wydaje – mogłoby stanowić zbyt daleką ingerencję ustawodawcy w sferę wymaganych przymiotów członków tego gremium (zwłaszcza że art. 570 ust. 1 pkt 3 opiniowanej ustawy stanowi wyłącznie o toczącym się postępowaniu karnym jako negatywnej przesłance członkostwa w tej komisji).

Mając na uwadze powyższą argumentację, należy rozważyć aprobatę dla następującej **propozycji poprawki:**

- w art. 570 w ust. 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) które nie zostały skazane prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo;”.

31. Nie negując *ratio legis* ustanowienia odpowiedzialności administracyjnej z tytułu nierealizowania przez przedsiębiorcę nałożonego zadania na rzecz Sił Zbrojnych lub służb specjalnych, a także innych czynów wymienionych w art. 695 ust. 1 opiniowanej ustawy, należy zauważyć, że ust. 2 i 4 tego artykułu przewidują kary pieniężne, których wysokość została ustalona jednolicie w odniesieniu do danego przypadku, niezależnie od jego podmiotowej i przedmiotowej specyfiki (np. okoliczności naruszenia, czy stopnia

ekonomicznego potencjału przedsiębiorcy). Tymczasem w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego podkreśla się, że okolicznością mogąą przesądzać o niezgodności przepisu statuującego karę pieniężną z art. 2 Konstytucji jest określenie go w sposób uniemożliwiający jej miarkowanie. Zbytняя dolegliwość kary pieniężnej może zatem wynikać „ze szczególnej kumulacji kilku elementów sankcji: bezwzględnej wysokości kary pieniężnej w stosunku do czynu, automatyzmu jej wymierzania oraz braku występowania w praktyce możliwości miarkowania jej wysokości”¹⁵. „Przesłanki stosowania kar pieniężnych oraz ich wysokość powinny być ukształtowane przez ustawodawcę w sposób odpowiadający zasadzie adekwatności ingerencji państwa w chronioną konstytucyjnie sferę jednostki (art. 2 Konstytucji). (...) Ustawodawca, ustanawiając te sankcje, nie powinien również całkowicie abstrahować od sytuacji ekonomicznej osoby podlegającej ukaraniu, która ma istotne znaczenie dla rzeczywistego stopnia dolegliwości odczuwanej przez ukaranego; osobę o niskich dochodach wysoka kara może bowiem doprowadzić do degradacji finansowej. Uwzględnienie tej okoliczności należy jednak pozostawić ocenie organu podejmującego decyzję o ukaraniu oraz sądowi kontrolującemu tę decyzję, które powinny wziąć pod uwagę wszystkie okoliczności konkretnego wypadku”¹⁶.

Mając na uwadze powyższą argumentację, należy rekomendować akceptację następującej **propozycji poprawki:**

– w art. 695:

a) w ust. 2:

- w pkt 1 wyraz „10-krotność” zastępuje się wyrazami „do 10-krotności”,
- w pkt 2 wyraz „15-krotność” zastępuje się wyrazami „do 15-krotności”,
- w pkt 3 wyraz „20-krotność” zastępuje się wyrazami „do 20-krotności”,
- w pkt 4 wyraz „25-krotność” zastępuje się wyrazami „do 25-krotności”,
- w pkt 5 wyraz „30-krotność” zastępuje się wyrazami „do 30-krotności”,

b) w ust. 4 wyrazy „kara wynosi 1% wartości” zastępuje się wyrazami „wysokość kary wynosi do 1% wartości”.

---

¹⁵ Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 15 października 2013 r. (P 26/11).

¹⁶ Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 1 lipca 2014 r. (SK 6/12).

32. W aktualnym stanie prawnym art. 2 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej stanowi, że korpus służby cywilnej tworzą pracownicy zatrudnieni na stanowiskach urzędniczych w urzędach wojewódzkich oraz innych urzędach stanowiących aparat pomocniczy terenowych organów administracji rządowej podległych ministrom lub centralnym organom administracji rządowej. Art. 744 pkt 1 opinowanej ustawy nowelizuje powołany przepis w ten sposób, że wyłącza z zakresu podmiotowego korpusu służby cywilnej pracowników zatrudnionych na stanowiskach urzędniczych w urzędach terenowych organów wykonawczych Ministra Obrony Narodowej, tj. Centralnego Wojskowego Centrum Rekrutacji oraz wojskowych centrów rekrutacji. Dokonując konstytucyjnej oceny przewidywanego wyłączenia należy zauważyć, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału Konstytucyjnego z treści art. 153 ust. 1 Konstytucji, wedle którego „[W] celu zapewnienia zawodowego, rzetelnego, bezstronnego i politycznie neutralnego wykonywania zadań państwa, w urzędach administracji rządowej działa korpus służby cywilnej”, wynikają następujące wskazówki dla ustawodawcy:

- 1) przepis ten przesądza „o konieczności powołania takiego korpusu w ramach struktury administracji rządowej oraz precyzyjnie określa cztery podstawowe cele, dla których służba ta jest tworzona”¹⁷;
- 2) „cały aparat urzędniczy, wykonujący zadania na rzecz administracji publicznej, w jej części podlegającej Radzie Ministrów, powinien być objęty ustawą o służbie cywilnej i jako taki wchodzić w jej skład”¹⁸;
- 3) „z treści art. 153 Konstytucji wynika obowiązek wprowadzenia korpusu służby cywilnej we wszystkich urzędach administracji rządowej (...) urzędami administracji rządowej, o których mowa w art. 153 ust. 1 Konstytucji, są urzędy administracji organizacyjnie i funkcjonalnie podporządkowane Radzie Ministrów jako całości, Prezesowi Rady Ministrów, poszczególnym ministrom albo wojewodom (bezpośrednio lub za pośrednictwem innych organów podległych organizacyjnie i funkcjonalnie tym podmiotom)” (wyrok z 28 kwietnia 1999 r., sygn. K 3/99, OTK ZU nr 4/1999, poz. 73)¹⁹.

---

¹⁷ Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 12 grudnia 2002 r. (K 9/02).

¹⁸ Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2003 r. (K 51/02).

¹⁹ Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 15 czerwca 2011 r. (K 2/09).

W świetle powyższego przewidziane w nowelizowanym art. 2 ust. 1 pkt 3 ustawy o służbie cywilnej wyłączenie z zakresu podmiotowego korpusu służby cywilnej pracowników zatrudnionych na stanowiskach urzędniczych w urzędach terenowych organów wykonawczych Ministra Obrony Narodowej powinno być oceniane jako niezgodne z art. 153 ust. 1 Konstytucji, a tym samym – należy rekomendować akceptację następującej **propozycji poprawki**:

– w art. 744 skreśla się pkt 1.

33. Wydaje się, że unormowania przepisów art. 777 ust. 1–3 opiniowanej ustawy nie zostały ze sobą merytorycznie uzgodnione. Następstwem przewidzianego w ust. 1 tego artykułu zniesienia szefów wojewódzkich sztabów wojskowych oraz wojskowych komendantów uzupełnień ma być ustanowienie Szefa Centralnego Wojskowego Centrum Rekrutacji oraz szefów wojskowych centrów rekrutacji. W tym stanie rzeczy art. 777 ust. 2 powinien odnosić się do czynności konwencjonalnej, jaką jest utworzenie nowych organów, nie zaś obsługujących ich jednostek organizacyjnych – te bowiem powstaną w trybie określonym w ust. 3 tego artykułu, który stanowi, że wojewódzkie sztaby wojskowe przekształca się w Centralne Wojskowe Centrum Rekrutacji, a wojskowe komendy uzupełnień przekształca się w wojskowe centra rekrutacji.

Mając na uwadze powyższą argumentację, należy rekomendować akceptację następującej **propozycji poprawki**:

– w art. 777 w ust. 2 pkt 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1) Szefa Centralnego Wojskowego Centrum Rekrutacji;

2) szefów wojskowych centrów rekrutacji.”.

34. Zgodnie z art. 824 pkt 1 opiniowanej ustawy art. 288 ust. 2 ma wejść w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia. Przepis ten przewiduje, że żołnierzom zawodowym w trakcie szkoleń poligonowych i ćwiczeń wojskowych (rejsów, lotów) i zgrupowań wojskowych oraz w przypadku użycia oddziałów i pododdziałów Sił Zbrojnych do wsparcia organów administracji publicznej na zasadach określonych w odrębnych przepisach przysługują:

- 1) bezpłatne świadczenia zdrowotne;
- 2) bezpłatne zaopatrzenie w produkty lecznicze znajdujące się w wykazach, o których mowa w art. 37 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o refundacji leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych, w zakresie kategorii, o której mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1 lit. a tej ustawy, leki recepturowe, produkty lecznicze oznaczone symbolem OTC, wyroby medyczne oraz wyposażenie wyrobów medycznych, określone w przepisach wydanych na podstawie art. 326 ust. 2.

Przyjąwszy założenie, że unormowanie wyrażone w art. 824 pkt 1 opiniowanej ustawy ma mieć zastosowanie w pełnym zakresie od dnia przewidzianego w tym przepisie, konieczne jest, aby art. 326 wszedł w życie w tym samym terminie, co umożliwi wydanie rozporządzenia przewidzianego w ust. 2 tego artykułu i ustalenie jego wejścia w życie na ten sam dzień.

Mając na uwadze powyższą argumentację, należy rekomendować akceptację następującej **propozycji poprawki:**

- w art. 824 w pkt 1 po wyrazach „art. 288 ust. 2” dodaje się wyrazy „, art. 326”.

V. Uwagi szczegółowe natury legislacyjnej i redakcyjnej

Względy poprawnej techniki legislacyjnej przemawiają za potrzebą akceptacji poniższych **propozycji poprawek:**

- 1) tytuł działu IV otrzymuje brzmienie:
„Organy obrony narodowej”;
- 2) w art. 36 we wprowadzeniu do wyliczenia po wyrazie „określa” dodaje się wyrazy „, w drodze uchwały” oraz skreśla się wyrazy „wyrażonej w drodze uchwały”;
- 3) w art. 38 w ust. 4 skreśla się wyraz „stosowną” oraz skreśla się wyrazy „na kolejny okres planistyczny”;
- 4) w art. 44 oraz w art. 709 w pkt 3, w pkt 83d wyrazy „przepisów wykonawczych wydanych” zastępuje się wyrazami „przepisów wydanych”;

- 5) w art. 101 w ust. 1 wyrazy „w rozporządzeniu wydanym” zastępuje się wyrazami „w przepisach wydanych”;
- 6) w art. 122 w ust. 6:
  - a) w zdaniu pierwszym wyrazy „Decyzje i rozkazy personalne” zastępuje się wyrazem „Decyzje”,
  - b) w zdaniu drugim wyrazy „decyzji lub rozkazu personalnego” zastępuje się wyrazem „decyzji” oraz wyrazy „tej decyzji lub rozkazu” zastępuje się wyrazami „tej decyzji”,
  - c) w zdaniu trzecim użyte dwukrotnie wyrazy „decyzji lub rozkazu personalnego” zastępuje się wyrazem „decyzji”;
- 7) w art. 186 w ust. 2 w pkt 1 wyrazy „komórki organizacyjnej Ministerstwa Obrony Narodowej właściwej do spraw kadr” zastępuje się wyrazami „komórki organizacyjnej właściwej do spraw kadr”;
- 8) w art. 203 w ust. 4 we wprowadzeniu do wyliczenia wyrazy „organizacyjnych. Podczas” zastępuje się wyrazami „organizacyjnych, z tym że podczas”;
- 9) w art. 203 w ust. 7 w pkt 2 wyrazy „w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 20 maja 2010 r. o wyrobach medycznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1565)” zastępuje się wyrazami „w rozumieniu przepisów o wyrobach medycznych”;
- 10) art. 204 w ust. 5 we wprowadzeniu do wyliczenia wyrazy „organizacyjnie. Podczas” należy zastąpić wyrazami „organizacyjnie, z tym że podczas”;
- 11) w art. 236 w ust. 3 wyrazy „właściwe organy” zastępuje się wyrazami „właściwe podmioty”;
- 12) w art. 243:
  - a) w ust. 2 wyrazy „Służba wojskowa w aktywnej rezerwie” zastępuje się wyrazami „Służba w aktywnej rezerwie”,
  - b) w ust. 3 wyrazy „Służbę wojskowa w aktywnej rezerwie” zastępuje się wyrazami „Służbę w aktywnej rezerwie”;
- 13) w art. 245 w ust. 3 wyrazy „wykazu, w którym mowa w ust. 1” zastępuje się wyrazem „wykazu”;
- 14) w art. 255 w ust. 3:

- a) w zdaniu pierwszym i trzecim wyrazy „zdanie pierwsze” zastępuje się wyrazami „zdanie drugie”;
  - b) w zdaniu trzecim wyrazy „zdanie drugie” zastępuje się wyrazami „zdanie trzecie”;
- 15) w art. 280 w ust. 6 po wyrazach „6–8,” dodaje się wyraz „11,”;
- 16) w art. 288 w ust. 2 oraz w art. 326 w ust. 1 wyrazy „w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 20 maja 2010 r. o wyrobach medycznych” zastępuje się wyrazami „w rozumieniu przepisów o wyrobach medycznych”;
- 17) w art. 291 w ust. 6 wyrazy „miejscem zamieszkiwania” zastępuje się wyrazami „miejscem zamieszkania”;
- 18) w art. 299 w ust. 1 i 2 wyraz „pracy” zastępuje się wyrazem „służby”;
- 19) w art. 303 w ust. 1 wyrazy „za zgodą pracownika” zastępuje się wyrazami „na mocy porozumienia stron”;
- 20) w art. 303 w ust. 2 oraz w art. 304 w ust. 3 wyrazy „zakładu pracy” zastępuje się wyrazem „pracodawcy”;
- 21) w art. 304 w ust. 2 wyrazy „wypowiedzieć stosunku pracy z osobą odbywającą” zastępuje się wyrazami „wypowiedzieć stosunku pracy osobie odbywającej”;
- 22) w art. 306 w ust. 1 wyrazy „z winy” zastępuje się wyrazami „bez wypowiedzenia z winy”;
- 23) w art. 312 w ust. 7 w pkt 2 wyrazy „był pod wpływem alkoholu, środków odurzających, substancji psychotropowych lub innych podobnie działających substancji lub środków” zastępuje się wyrazami „stawił się do służby po spożyciu alkoholu, środków odurzających, substancji psychotropowych lub innych podobnie działających substancji lub środków albo spożywał je w czasie służby”;
- 24) w art. 327 w ust. 1 wyraz „pracy” zastępuje się wyrazem „służby”;
- 25) w art. 376 w ust. 2 wyrazy „zakładu opieki zdrowotnej” zastępuje się wyrazami „podmiotu leczniczego”;
- 26) w art. 541 w ust. 10 wyrazy „jej pełnienia” zastępuje się wyrazami „pełnienia służby wojskowej”;
- 27) w art. 554:
- a) w ust. 1 po wyrazie „opinię” dodaje się wyraz „służbową”;

- b) w ust. 2 po wyrazie „opinią” dodaje się wyraz „służbową”,
  - c) w ust. 3 po wyrazach „o nim opinii” dodaje się wyraz „służbowej”,
  - d) w ust. 4 we wprowadzeniu do wyliczenia po wyrazach „od opinii” dodaje się wyraz „służbowej”,
  - e) w ust. 5 po wyrazie „opinii” dodaje się wyraz „służbowej”;
- 28) w art. 672 w ust. 2 i 3 wyrazy „przedsiębiorstwu, zakładowi lub instytucji” zastępuje się wyrazami „przedsiębiorcy, zakładowi pracy lub innej instytucji”;
- 29) w art. 697 skreśla się ust. 3;
- 30) w art. 726 w pkt 6, w art. 23h wyrazy „po terytorium RP” zastępuje się wyrazami „po terytorium Rzeczypospolitej Polskiej”;
- 31) w art. 734 w pkt 2 wyrazy „„ustawy z dnia” zastępuje się wyrazami „„w przepisach ustawy z dnia”;
- 32) w art. 751:
- a) w pkt 3, w ust. 1 w pkt 3,
  - b) w pkt 4, w ust. 1
- wyrazy „zakład opieki zdrowotnej” zastępuje się wyrazami „podmiot leczniczy”.

Rekomendowane korekty zmierzają odpowiednio do zapewnienia poprawności (w tym precyzji) stosowanych środków techniki prawodawczej, zapewnienia spójności terminologicznej, likwidacji oczywistych omyłek redakcyjnych, dostosowania stosowanej terminologii do specyfiki języka prawnego, zapewnienia legislacyjnych konsekwencji oraz zapewnienia precyzji unormowań.

VI. Podsumowanie

Mając na względzie obszerność opiniowanej ustawy (467 stron) oraz przekazanie jej Senatowi przez Marszałka Sejmu w dniu 14 marca 2022 r., niniejsza opinia – w świetle

planowanego rozpatrzenia opiniowanej ustawy przez senacką Komisję Obrony Narodowej oraz Senat odpowiednio w dniach 16 i 17 marca 2022 r. – ogranicza się do wybranych i zasadniczych uchybień tego aktu. W świetle tak krótkiego czasu na jej przygotowanie, nie obejmuje ona swym zakresem szeregu wad opiniowanej ustawy o charakterze legislacyjnym i redakcyjnym, a także może nie obejmować pełnego spektrum zastrzeżeń konstytucyjnych, unijnych oraz systemowych.

Piotr Magda

Główny legislator

(w zakresie części I–III, części IV pkt 1–3, 7 i 30–34, części V pkt 1, 4, 5 i 28–31 oraz części VI opinii)

Sławomir Szczepański

Główny legislator

(w zakresie części IV pkt 4–6, 8–12 i 26–29 oraz części V pkt 2, 3, 6–8, 10–14, 26 i 27 opinii)

Maciej Telec

Główny legislator

(w zakresie części IV pkt 13–25 oraz części V pkt 9, 15–25 i 32 opinii)